

Styre: Fakultetsstyret

Styresak: 48/18

Møtedato: 07.06.18

Dato: 01.06.18

Arkivsaksnr: 2018/6624

Anbefalinger fra brukerutvalget for Møllendalsveien 61

Bakgrunn

Viser til sak 11/ 18 som ble lagt frem for fakultetsstyret 8. mars.

Fakultetet må sikre at de to instituttene som er lokalisert i M61 får en tilnærmet rettferdig (men ikke nødvendigvis lik) tildeling av areal i M61. Tildeling av areal må skje etter en samforståelse og noen generelle prinsipper som Instituttlederne må følge opp i sine fagmiljøer.

Arealsituasjonen har vært svært problematisk for studenter på Institutt for design og Institutt for kunst, og skapt utfordringer for læringsmiljøet og samarbeid på tvers av instituttene.

Fakultetsledelsen må sikre at situasjonen er utbedret til studiestart i august 2018, og at vi driver lovlig med tanke på HMS. I dag har vi utfordringer når det gjelder både lysforhold, støy og brannrisiko.

Brukerutvalget har kartlagt bruk av arealene etter første driftsår, og avdekket flere avvik. Et avvik er at det ikke er nok arbeidsplasser til studentene. Per i dag er det kartlagt at ca. 30 kunststudenter ikke disponerer eget studio.

Totalt har 1592 kvadratmeter vert avsatt til studentarbeidsplasser for Institutt for kunst, mens 739 kvadratmeter har vært avsatt til studentarbeidsplasser for Institutt for design studieåret 2017/18 (hver student ved Institutt for design disponerer 4,6 kvadratmeter, mot 8,5 kvadratmeter per student ved Institutt for kunst. Det var 161 aktive designstudenter og 187 aktive kunststudenter høsten 2017). Arbeidssonene er organisert ulikt, og mange har oppfattet at designstudenter har fått tildelt mer plass per student enn kunststudenter, selv om hver enkelt kunststudent per i dag har tildelt mer areal i kvadratmeter enn hver designstudent.

Brukerutvalgets vurderinger

Brukerutvalget har utviklet forslag til førende prinsipper for endringer som trengs å gjøres før studiestart i august 2018. Disse er:

- Alle studenter skal få tilbud om minimumsareal i bygget ved studiestart.
- Det etableres flere studiomodeller med enkeltstudio og fellesstudioer.
- Størrelse på arbeidssted/studioer kan differensieres ut fra årstrinn eller arbeids-/fokusområde.
- Tildeling av arbeidsplasser og prosjektrum utover minimumsstandarden skjer på faste tider av året og etter åpne utlysninger og felles kriterier.
- Arealet på «broen» i 4. etasje åpnes opp (ingen eller begrenset antall studioer).
- Det sikres fri tilgang til karnapper.
- Det sikres fri sikt til vinduer for å skape bedre lysforhold.

- Høye studiovegger plasseres primært i soner der det er høyt under taket for å sikre best mulig lysforhold i hvert studio.
- Noen prosjektrum holdes utenfor bookingsystemet til spontan jobbing.
- I vårsemesteret kan hele eller deler av Øvre Hall vurderes omgjort til arbeidsplass for eksamensstudenter for å ivareta arbeid i storskala.
- Det legges til rette for «Maker-space» innenfor deler av tekstilverkstedet til disposisjon for alle studenter som har tilknytning til M61.
- Tegne- og malerisal prioriteres til aktivitet knyttet til tegning og maling. Tegne- og malekurs prioriteres først, deretter individuelt arbeid knyttet til maling og tegning.

Brukerutvalget har tidligere anbefalt at det av hensyn til en allerede høy husleiekostnad og inngått leieavtale for Møllendalsbakken 11, ikke er aktuelt å leie ytterligere lokaler. Fakultetsledelsen slutter seg til denne anbefalingen. Plassproblemene må derfor løses innenfor bygget. Omflytting av arbeidssoner for studenter vil stå øverst på prioriteringslisten frem mot 1. august. Brukerutvalget foreslår i tillegg:

- Det kjøpes inn mobile modulrom, som kan gi plass til private samtaler, veiledning og mindre gjennomganger. Rommene plasseres i nærhet av de åpne landskapene for å bryte opp de store sonene og gi tilgang til små rom i de store rommene. Innkjøp av mobile rom fremfor å bygge faste installasjoner gir oss mulighet til å erfare ny bruk av bygget og rom for fleksibilitet.
- Ett fordypningsområde innenfor kunst foreslås flyttet til midlertidige lokaler i Møllendalsbakken 11. Det er gjennomført befarings- og fagmiljøet innen tidsbasert kunst / performance ønsker flytting. En slik løsning vil fristille noen studioer og minske press på prosjektrum i Møllendalsveien 61. Tiltaket må sees i sammenheng med Møllendalsbakken 11 er forbeholdt stipendiater i kunstnerisk utviklingsarbeid, og at det kan bli endringer i løpet av femårsperioden.
- Bygging av mesanin i bakerste del av Øvre Hall og/eller i 4. etasje ved «broen» utredes. Det må avklares om bygging tillates av arkitekt Snøhetta, samt konsekvenser for lysforhold, støy og brannsikkerhet. Dersom gulv skal være tett eller mesanin overbygd, kreves en relativt kostbar installasjon av overrissingsanlegg. Det er mer teknisk krevende og kostbart å bygge mesanin tiltenkt studentarbeidsplasser, enn for lagring eller mer sporadisk bruk. Mangel på studentarbeidsplasser er den primære utfordringen som må løses innen studiestart 2018/19, og vi tror ikke at det er realistisk at mesanin er realisert innen august 2018 eller at mesaniner dekker behovene alene. Dersom mesanin kan leies/installeres midlertidig, kan det tenkes at prosessen er enklere og raskere, og man unngår permanente inngrep, noe som særlig kan ha betydning for Øvre Hall. Vi anbefaler videre utredning av mesanin(er) med tanke på å skape større areal i bygget.

Brukerutvalgets mulighetsstudier

Brukerutvalget har gjort mulighetsstudier for å se hvordan vi kan skape mer romslige arbeidsforhold for studentene innenfor dagens areal, og sikre at alle får plass i bygget ved studiestart 2018/2019:

Mulighetsstudie 1:

Vi beholder soneinndelinger og plasseringer hovedsakelig som i dag. For å sikre at alle får plass og at vi har lovlig drift må vi:

- Etablere rundt tretti flere studioarbeidsplasser for kunststudenter innenfor området kunst disponerer i dag.
- Be institutt for kunst foreta ny fordeling av arealer og studioer mellom studenter og ansatte. Noen studioer som blir ledige når stipendiater flytter ut av M61 kan omdisponeres til studentarbeidsplasser, som deles mellom flere studenter.
- Slå flere studioer sammen for å hindre for trange, mørke og brannfarlige enkeltstudier.
- Åpne opp «broen» ved å etablere færre, men større studioer (dersom vi skal følge prinsipp om at «broen» skal være åpen, må tallet på vegger sterkt avgrenses, og plassering være nøye gjennomtenkt).
- Avgrense bruk av høye studiovegger for å gi lys til alle, og sikre at plassering av studiovegger skjer i tråd med HMS-regler og kontrollere jevnlig for avvik.
- Innføre sanksjoner ved brudd på reglement.
- Studentene fordeles i resten av bygget i tråd med overordene prinsipper.

Mulighetsstudie 2:

- I fjerde etasje flyttes de fleste ansatte til studioer i bakre del av bygget, mens så mange studioer som mulig i fremre del av bygget omgjøres til studentarbeidsplasser. Dette kan gjennomføres ved å allokere de største ansatte studioene til bruk for flere ansatte. Ansatte ved Institutt for design har signalisert at de kan sitte flere sammen i større rom. Ved å samle Institutt for designs faglige ansatte på færre, men større studioer, kan man skape et mer åpent og samhandlene designmiljø, samtidig som man øker antallet studioer og kvadratmeter som er tilgjengelige for faglig ansatte og studenter ved Institutt for kunst. Ved en slik endring kan designs ansatte fordeles på færre studioer og kvadratmeter enn i dag. Det vil gi flere studioer og kvadratmeter til Institutt for kunst, som de kan fordele mellom ansatte og studenter. Nøyaktige tall avhenger av hvilke studioer som tildeles Institutt for design.
- Omrokere studentarbeidsplassene i 4. etasje: Kunststudentarbeidsplassene flyttes til fremre del av bygget, og designstudentene flyttes til broen og arealet som peker mot Haukeland Universitetssykehus
- Studentene fordeles i resten av bygget i tråd med overordene prinsipper. Studentene fra design kan allokere til arealene utenfor tre- og metallverkstedet for å kunne arbeide nærmere verkstedene og unngå for mye transport av til dels tunge materialer/prosjekter, men det kan også vurderes to soner, en for designstudenter, og en for kunststudenter med tilknytning til fokusområde keramikk og installasjon/skulptur i 1. etasje. Det har vært foreslått å etablere mer permanente arbeidsplasser for kunststudenter i deler av Nedre Hall, noe som kan være praktisk vanskelig å gjennomføre.

Mulighetsstudie 3:

- Det etableres et felles, åpent arbeidslandskap for ansatte fra Institutt for design og Institutt for kunst på deler av «Broen». Det må være frivillig å etablere seg i den åpne sonen, og de ansatte må få tilgang til møterom og prosjektrum for KU-arbeid. De resterende ansatte fordeles i studioer i bakre del av 4. etasje.
- Studenter fra Institutt for kunst flyttes til fremre del av 4. etasje, og ansattstudioer tas i bruk til studentarbeidsplasser. Studenter fra Institutt for design fordeles i bakre del av 4. etasje.
- Studentene fordeles i resten av bygget i tråd med overordene prinsipper.

Mulighetsstudie 4:

- Deler av Øvre Hall reserveres til studentarbeidsplasser i perioder, slik at samlet antall arbeidsplasser øker med tretti i bygget.

Mulighetsstudie 5:

- Vi går bort fra prinsippet om at alle skal ha faste arbeidsplasser, og innfører prinsipp om booking av arbeidsplasser. Arbeidsformene vil påvirkes, men arealet vil bli langt mer effektivt utnyttet.

Brukerutvalget ser først og fremst mulighetsstudie 1 og 2 som aktuelle. Flertallet ønsker å unngå for store endringer etter bare å ha vært i bygget i ett år, og opplever også at det har vært bedringer i løpet av året. Flertallet vil i størst mulig grad forbedre arbeidssituasjonen innenfor dagens fordeling av soner, mens studentrepresentantene fra institutt for kunst i større grad er positive til og ønsker å prøve ut mulighetsstudie 2.

Fakultetsdirektøren sine kommentar:

Brukerutvalget har gjort et stort arbeid med å kartlegge arealbruk i M61. Det har vært tidkrevende prosesser med stor grad av involvering fra studenter og ansatte, men flere har ønsket seg mere tid og enda større mulighet til å delta i utviklingen av løsninger. Også brukerutvalget har ønsket seg mer tid og bredere forankring, men har samtidig hatt som et ufravikelig mål om å skape endringer innen studiestart 2018 for å sikre lovlig og forsvarlig drift.

Det å etablere et nytt fakultet er en stor jobb, og samtidig tilpasse oss helt nye arealer og infrastruktur har vært svært krevende for studenter og ansatte, særlig for avgangsstudentene. Fakultetet vil benytte anledningen til å berømme studenter og ansattes vilje til løsning og fleksibilitet for å sikre studentenes studieprogresjon og egen faglige utvikling.

Brukerutvalgets arbeid har vært helt avgjørende for å avdekke avvik og behov, og finne forslag til løsning. Det har vært brukt mye tid og krefter på å sikre involvering og fremdrift i sakene, og i ettertid ser vi at det hadde vært ønskelig og også nødvendig å dedikere ekstra ressurser til arbeidet.

Oppsummert foreslår altså brukerutvalget:

- At det innføres flere tydeligere uttalte prinsipper for bruk av areal og tildeling av soner og arbeidsplasser.
- At en av de foreslåtte mulighetsstudiene når det gjelder ny fordeling av arealer realiseres.
- At det kjøpes inn og monteres flere mobile rom i Møllendalsveien 61.
- At bygging av mesanin i Øvre Hall og/eller 4. etasje utredes og realiseres dersom fysisk mulig og økonomisk forsvarlig.

I tillegg må vi ha en åpen diskusjon om hvordan vi definerer plassbehov og forholder oss til tildeling av arbeidsarealer for studenter og ansatte. Brukerutvalgets kartlegging har vist at dagens praksis har mange kvaliteter som det er viktig å verne om, men at praksisen skaper også til dels store utfordringer med omsyn til effektiv arealbruk:

- Tilstedeværelse: Studio står periodevis tomme grunnet arbeidsreiser eller at de disponeres av tilsatte i deltidsstillinger o.l. Vi kan få tilgang til mer plass ved å ha bedre oversikt over når studio er ledige og innføre prinsipper om at studio gjøres tilgjengelig for annen bruk ved lengre fravær/reiser. Samtidig vil en slik omlegging medføre at arbeidsprosesser i større grad avbrytes og påvirkes ved at mange må pakke bort og frem utstyr og materialer. Noen professorer praktiserer utlån i dag, men vi har ikke en felles og transparent ordning. Det kan være verdt å diskutere om vi skal søke å få til en frivillig prøveordning med flerbruk av ett eller noen få studioer kommende studieår.

- Definerings av plassbehov: Per i dag disponeres de største studioene av enkeltansatte, mens de minste deles av flere ansatte. En liten gruppe ansatte disponerer studioer på rundt 33 kvadratmeter hver, og legger dermed beslag på over 130 kvadratmeter av bygget. Dersom fire faglig ansatte er villige til å dele de største studioene, frigjør vi en rekke mindre studioer. Et aktuelt spørsmål er om de største studioene bør forbeholdes flerbruk, og at mindre studioer tildeles de som vil og må arbeide alene.
- Kriterier for tildeling av studio. Per i dag finnes det ikke fordelingskriterier på fakultetsnivå. Vurdering av behov skjer etter dialog mellom instituttleder med personalansvar og hver enkelt ansatt. Det er krevende å sikre rettferdig tildeling av studioer: Større studioer kan i praksis gi bedre vilkår og flere muligheter til å utfolde seg, enn små studioer. Instituttene konkurrerer om de samme studioene, og det betyr at det ikke finnes felles retningslinjer for å prioritere når interessekonflikter står mot hverandre. Instituttene bør utarbeide kriterier for hva som definerer særlig plasskrevende aktivitet eller utløser behov for eget studio.
- Institutt for kunst kan ha et stort tall studenter som arbeider innenfor et fokusområde, og tallet kan variere fra år til år. Ved å sette et makstall på tallet arbeidsplasser for ulike fokusområder, kan vi sikre at de som blir prioritert, får tilfredsstillende arbeidsforhold, og at plassbehov ikke kommer i konflikt med andre studentgrupper. En slik begrensing griper inn i det faglige tilbudet ved Institutt for kunst, og røkkes ved grunnleggende prinsipper i utdanningen. Det å gripe inn i det faglige tilbudet ved instituttene ligger utenfor mandatet til brukerutvalget, og må diskuteres og besluttes av andre. Samtidig kan man tenke seg at prinsippet om fritt valg av fokusområde gjør det krevende å unngå plassmangel og konflikter.

Det ligger til Instituttleders oppgave å legge til rette for at de faglig ansatte har tilgang til nødvendig infrastruktur, og fordeling av tid til forskning og utdanning, og at tildelte arealer benyttes på best mulig måte for å sikre studentenes læringsmiljø og at ansatte har tid og mulighet til kunstnerisk utvikling.

Det må også neste år gjøres vurderinger om vi trenger å omdisponere arealer for å legge bedre til rette for faglig utvikling for studenter og ansatte ved KMD. Vi må vurdere i slutten av vårsemesteret 2019 om det må gjøres ytterligere endringer.

Vi ser et ekstra behov for å sikre fremdrift i arealsaker, og vurderer en prosjektstilling som arealkoordinator for en periode. En slik stilling må sees i sammenheng med prosess rundt det nye Griegakademiet. Dette blir en sak for budsjett 2019.

Forslag til vedtak:

Fakultetsledelsen får fullmakt til iverksette nødvendige tiltak i dialog med brukerutvalg og instituttledere på Institutt for kunst og Institutt for design. Fakultetsstyret ber om at det særlig vektlegges at læringsmiljøet til studentene ivaretas og er klart til semesterstart august 2018.

Frode Thorsen
Dekan

Synnøve Myhre
Fakultetsdirektør

01.06.18